

บทนำ

1. ความเป็นมาของเครือข่ายวิจัยการศึกษา

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการวิจัยทางการศึกษาในระดับชาติ ได้มองเห็นความสำคัญของการสร้างและการพัฒนาเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา จึงได้จัดให้มีการประชุมระดมความคิดเพื่อสร้างเครือข่ายวิจัยทางการศึกษา ในช่วงเดือนมีนาคม 2548 โดยได้ดำเนินการใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งการประชุมดังกล่าวได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษาและผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับต่างๆ ในภูมิภาคนั้นๆ ซึ่งประกอบด้วย (1) ผู้แทนมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ที่จัดการเรียนการสอนในสาขา ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ (2) ผู้แทนมหาวิทยาลัยราชภัฏ (3) ผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (4) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้แทน (5) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือผู้แทน (6) ผู้อำนวยการอาชีวศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน (7) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด (8) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาล ซึ่งผลจากการประชุมสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยว่าควรจะมีการสร้างเครือข่ายวิจัยทางการศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่หลักในการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ และทักษะการวิจัย แต่รูปแบบของการสร้างเครือข่ายนั้นมีแนวคิดที่หลากหลาย (อ้างใน พงษ์ฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ, 2552: 26) ดังนั้นเพื่อเป็นการผลักดันที่จะก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษาได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 10 แห่ง เป็นหน่วยประสานงานเพื่อผลักดันให้เกิดเครือข่ายการวิจัยในภูมิภาคต่างๆ โดยมีการดำเนินงานในช่วงเดือนมิถุนายน-กันยายน 2548 ผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดต่างๆ มีความเข้าใจแนวคิดของการสร้างเครือข่ายวิจัยการศึกษามากขึ้น และในหลายภูมิภาคได้มีการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายการวิจัยในระดับจังหวัดแล้ว และเพื่อให้การประสานงานการดำเนินงานในกลุ่มจังหวัดต่างๆ มีความครอบคลุมและดำเนินการได้สะดวกมากขึ้น จึงมีการมอบหมายให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง รวมเป็น 12 แห่ง ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานการผลักดันให้เกิดเครือข่ายการวิจัยในภูมิภาคต่างๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 คณะกรรมการ

สภาวิจัยแห่งชาติสาขาการศึกษาได้สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 12 แห่ง ดำเนินการจัดตั้ง
เครือข่ายวิจัยการศึกษารวมจำนวน 12 เครือข่าย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และ ภาพที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อเครือข่ายวิจัยการศึกษา

เครือข่าย		สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย
1	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม 1 รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● ราชบุรี ● สุพรรณบุรี ● นครปฐม ● กาญจนบุรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม 2 และ กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● เพชรบุรี ● ประจวบคีรีขันธ์ ● สมุทรสงคราม ● สมุทรสาคร ● กรุงเทพมหานครเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1-3	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคกลางตอนล่าง กลุ่ม 3 รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● ฉะเชิงเทรา ● สมุทรปราการ ● นครนายก ● สระแก้ว ● ปราจีนบุรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

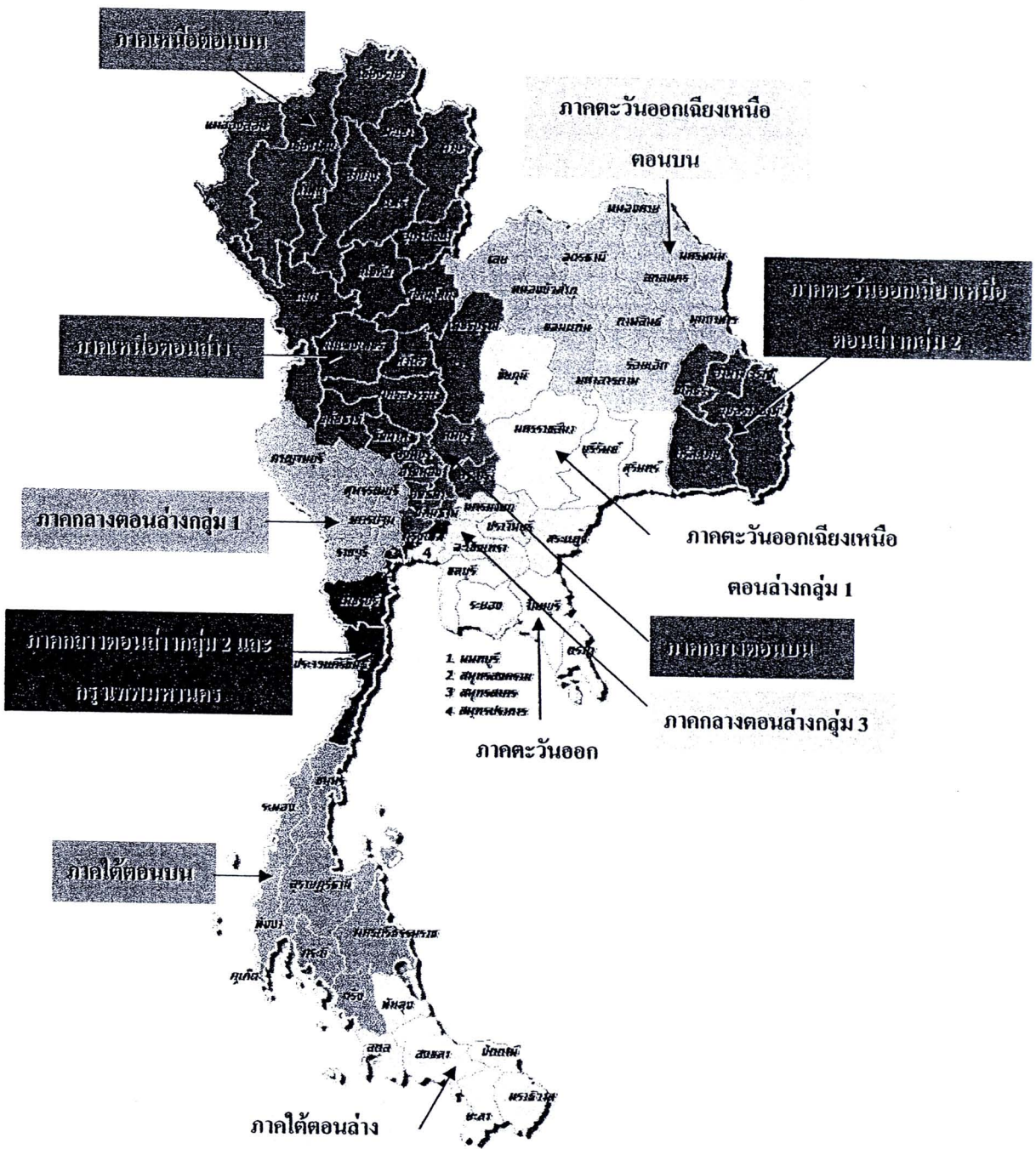
เครือข่าย		สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย
4	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคกลางตอนบน รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ • นนทบุรี • พระนครศรีอยุธยา • อ่างทอง • ปทุมธานี • สระบุรี • ลพบุรี • สิงห์บุรี • ชัยนาท	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
5	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคตะวันออก รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ • ชลบุรี • ระยอง • จันทบุรี • ตราด	มหาวิทยาลัยบูรพา
6	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคเหนือตอนบน รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ • เชียงใหม่ • เชียงราย • พะเยา • แพร่ • น่าน • ลำพูน • ลำปาง • แม่ฮ่องสอน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	เครือข่าย	สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย
7	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคเหนือตอนล่าง รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● พิษณุโลก ● ตาก ● เพชรบูรณ์ ● สุโขทัย ● อุตรดิตถ์ ● นครสวรรค์ ● อุทัยธานี ● กำแพงเพชร ● พิจิตร	มหาวิทยาลัยนเรศวร
8	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● อุครธานี ● หนองบัวลำภู ● หนองคาย ● เลย ● มุกดาหาร ● สกลนคร ● นครพนม ● กาฬสินธุ์ ● ขอนแก่น ● มหาสารคาม ● ร้อยเอ็ด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9	เครือข่ายวิจัยการศึกษา: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่ม 1 รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● นครราชสีมา ● ชัยภูมิ ● บุรีรัมย์ ● สุรินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เครือข่าย		สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย
10	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่ม 2 รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● อุบลราชธานี ● อำนาจเจริญ ● ศรีสะเกษ ● ยโสธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
11	เครือข่ายวิจัยการศึกษา : ภาคใต้ตอนบน รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● สุราษฎร์ธานี ● ชุมพร ● ระนอง ● นครศรีธรรมราช ● ตรัง ● ภูเก็ต ● พังงา ● กระบี่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
12	เครือข่ายวิจัยการศึกษา: ภาคใต้ตอนล่าง รับผิดชอบจังหวัดต่อไปนี้ ● ปัตตานี ● ยะลา ● นราธิวาส ● สงขลา ● สตูล ● พัทลุง	มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาพที่ 1 เครือข่ายวิจัยการศึกษา

ในปีงบประมาณ 2549 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดสรรทุนวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษาให้แก่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำโครงการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเครือข่ายการวิจัย” ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการวิจัยหนึ่งในห้าโครงการ ภายใต้โครงการวิจัยสหวิทยาการ ด้านคุณภาพชีวิตชุมชน ซึ่งเป็นแผนงานวิจัยที่บูรณาการกลุ่มเป้าหมายสหวิทยาการ 5 สาขา คือ 1) สาขาสังคมศาสตร์ 2) สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ 3) สาขาเศรษฐศาสตร์ 4) สาขากฎหมายและ 5) สาขาการศึกษา โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนากลยุทธ์ การยกระดับคุณภาพการศึกษาตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยใช้เครือข่ายวิจัยการศึกษา และ 2) เพื่อนำเสนอนโยบายการยกระดับคุณภาพการศึกษาแก่รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้อง การดำเนินการวิจัยของโครงการนี้มี 2 ระดับคือ 1) ระดับโครงการวิจัย ซึ่งคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานการดำเนินงานของส่วนกลาง และ 2) ระดับแม่ข่ายภูมิภาค ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายภูมิภาคทั้ง 12 แห่ง โดยความรับผิดชอบของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นผู้สร้างเครือข่ายวิจัย เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาตามประเด็นที่กำหนดกลุ่มเป้าหมายระดับโครงการวิจัย ประกอบด้วยแม่ข่ายภูมิภาค จำนวน 12 แห่ง โดยแม่ข่ายระดับภูมิภาคบริหารจัดการโดยคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและบริหารเครือข่ายระดับภูมิภาคตามพื้นที่ที่รับผิดชอบ สำหรับกลุ่มเป้าหมายระดับภูมิกานั้นมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับประเด็นวิจัยของแต่ละเครือข่าย โดยส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายคือ เครือข่ายระดับจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ และเครือข่ายระดับโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา ส่วนใหญ่มีจุดเน้นในการพัฒนาครู นักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ผลการวิจัยประการหนึ่งของโครงการวิจัยนี้พบว่า ในภาพรวมของโครงการวิจัยสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเกณฑ์ทั้ง 4 ประเด็น โดยมีความสำเร็จระดับเครือข่าย คือ 1) มีการดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายการวิจัย 2) มีความร่วมมือผั่นกำลังระดับพหุภาคี ได้แก่ โรงเรียนมหาวิทยาลัย และองค์กรภาคประชาชนอย่างเข้มแข็ง และ 3) มีระบบสารสนเทศการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 4) มีต้นแบบนวัตกรรมการศึกษา/กลยุทธ์การพัฒนาตามประเด็นที่กำหนด โดยเฉพาะในประเด็นที่ 4 พบว่า มีนวัตกรรมการศึกษาเกิดขึ้นทั้งหมด 66 นวัตกรรมและครอบคลุมตามประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง (พทุทธิศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ, 2552)

ในปีงบประมาณ 2551 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดสรรทุนวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา ให้แก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำโครงการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาและการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้เครือข่ายวิจัยการศึกษา” โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) ศึกษาแนวคิดและกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 2) พัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 3) นำกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่การปฏิบัติในโรงเรียนเครือข่าย ภายใต้การนิเทศของสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายและการสังเคราะห์กลยุทธ์ทั้งสองประเภท รวมทั้งผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น และ 4) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนและกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนแก่รัฐบาล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยใน 2 ระดับคือ การวิจัยและพัฒนาระดับที่ 1 เป็นการวิจัยและพัฒนาของนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย เพื่อกำหนดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่การปฏิบัติของครูในโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัย การวิจัยและพัฒนาระดับที่ 2 เป็นการวิจัยและพัฒนาของครูในโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัยของเครือข่ายวิจัยการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย โดยทำหน้าที่วิจัยและพัฒนานวัตกรรมสำหรับพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยที่สำคัญประการหนึ่งจากโครงการวิจัยนี้พบว่า นวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัย มีแนวทางหรือรูปแบบในการกำหนดนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาที่แตกต่างกันคือ 1) ในเครือข่ายระดับจังหวัด มีการกำหนดแนวคิด รูปแบบหรือกิจกรรมในการพัฒนานวัตกรรมคุณลักษณะ ศึกษา ร่วมกันในระดับจังหวัดให้ครอบคลุมตัวแปรคุณลักษณะทั้งสามด้าน จากนั้นแต่ละสถานศึกษานำไปเลือกใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตนเอง 2) บางสถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมคุณลักษณะ ศึกษา ร่วมกัน จากนั้น ครูผู้สอนแต่ละคนนำนวัตกรรมดังกล่าวไปใช้กับนักเรียนที่ตนรับผิดชอบ และ นำมารายงานผลในภาพรวมระดับสถานศึกษา 3) นวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาที่อยู่ในระดับปฏิบัติในบางสถานศึกษาจัดเป็นลักษณะของการกำหนดเป็นเจ้าภาพร่วมกันในลักษณะของกลุ่มผู้รับผิดชอบ เช่น อาจารย์ประจำกลุ่มสาระ กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม กลุ่มอาจารย์ประจำชั้นตามระดับชั้น ในขณะที่บางสถานศึกษา ครูผู้สอนแต่ละคนอยู่ในระดับผู้ปฏิบัติ 4) ลักษณะของนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาในบางสถานศึกษาค่อนข้างมีความหลากหลาย และมีจำนวนกิจกรรมมาก พบว่า สถานศึกษาหลายแห่งจึง ได้กำหนดให้มีระบบของการติดตามจากส่วนกลางที่คอยตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดของสถานศึกษา 5) ลักษณะของนวัตกรรมคุณลักษณะศึกษา พบว่า มีทั้งที่เป็นกิจกรรมใหญ่ มีกระบวนการซับซ้อน หลายขั้นตอน แต่ก็ถือเป็นกิจกรรมเดียวในขณะที่บางสถานศึกษาจัดเป็นกิจกรรมย่อยๆ ที่อยู่ภายใต้โครงการหลักที่มีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนาตัวแปรคุณลักษณะหลายด้าน (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะ, 2553)

ในปีงบประมาณ 2553 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้จัดสรรทุนส่งเสริมการวิจัย ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา ให้แก่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำโครงการ “กิจกรรมการพัฒนาครูและนักเรียน โดยใช้เครือข่ายวิจัย

การศึกษา” โดยโครงการมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) รวบรวม ประมวลข้อมูลและคัดเลือกกิจกรรม การพัฒนาครูและนักเรียนตามกลยุทธ์ที่ได้จากเครือข่ายวิจัยการศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา และ 2) เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาครูและ นักเรียนโดยการเผยแพร่และขยายผลกิจกรรมที่คัดสรรสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่เป้าหมาย คณะทำงานได้ ดำเนินการคัดสรร โครงการที่สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายคัดเลือกมาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษาและนำมาจัดทำวิดิทัศน์ต้นแบบการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 6 เรื่อง และได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาครูและนักเรียนโดยความร่วมมือของ สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ แม่ข่ายภาคกลางตอนล่างกลุ่ม 1 ภาคกลางตอนบน ภาคตะวันออก ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างกลุ่ม 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างกลุ่ม 2 ภาคใต้ตอนบน และ ภาคใต้ตอนล่าง สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายแต่ละแห่ง รวมทั้งเผยแพร่วิดิทัศน์ต้นแบบไปยังครูและ ผู้บริหารที่เข้าร่วม โครงการ ซึ่งครูและผู้บริหารที่มีโอกาสชมวิดิทัศน์ต้นแบบมีจำนวน 369 คน (บุญเรียง ขจรศิลป์และคณะ ,2554)

โดยสรุปในปัจจุบันนี้เครือข่ายวิจัยการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการ สภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็น ผู้รับผิดชอบดูแลประสานงาน และมีผลงานที่เป็นความร่วมมือจากเครือข่ายวิจัยทางการศึกษามา อย่างต่อเนื่องดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

2. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็น กระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองตลอดช่วงชีวิตสามารถพัฒนาศักยภาพและ ความสามารถด้านต่างๆที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้ง สร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาจึงได้จัดทำ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อันเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาแห่งชาติ ที่ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ โดยมีแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และ

ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาการวิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้ตราไว้ใน มาตรา ๓๐ ว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากมาตรานี้จะเห็นว่าสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนและครูทุกคนจะต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสามารถใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูเป็นทั้งผู้ผลิตงานวิจัยในชั้นเรียนของตนเองและเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัยจากแหล่งต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษาจะทำให้ครูในฐานะผู้ผลิตและผู้ใช้ผลงานวิจัยมีช่องทางและเครือข่ายที่จะเข้าถึงความรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา ในฐานะที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายการดำเนินงานวิจัยด้านการศึกษาของประเทศ จึงได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยโดยใช้เครือข่ายวิจัยการศึกษาโดยดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา

เพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายวิจัยการศึกษามีความเข้มแข็ง มีการพัฒนาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา จึงเห็นสมควรให้มีการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายวิจัยการศึกษาในปี งบประมาณ 2554 โดยการประชุมสัมมนาสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา 12 แม่ข่าย เพื่อดำเนินการตามแผนพัฒนาศักยภาพของ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อจัดประชุมสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา จำนวน 12 แม่ข่าย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการส่งเสริมการวิจัยเพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 และกำหนดแนวทางการดำเนินงานของเครือข่ายวิจัยการศึกษา

3.2 เพื่อรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมส่งเสริมการวิจัยและผลงานวิจัยปี 2550-2554 ของเครือข่ายวิจัยการศึกษา

4. วิธีดำเนินการ

4.1 จัดประชุมสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา 12 แม่ข่าย เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายวิจัยการศึกษา ประเด็นการประชุม ได้แก่

4.1.1 การจัดประชุมสมาชิกเครือข่ายวิจัยการศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายฯ ทั้ง 12 แห่ง

4.1.2 การวางระบบประสานงานระหว่างเครือข่ายวิจัยการศึกษา ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการทั้ง 5 แผน ประกอบด้วย (1) แผนการกำหนดวาระวิจัยแห่งชาติสาขาการศึกษา (2) แผนผลิตงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้จากการวิจัย (3) แผนการเผยแพร่และใช้ประโยชน์งานวิจัยการศึกษา (4) แผนการผลิตและพัฒนาศักยภาพนักวิจัย และ (5) แผนการพัฒนาเครือข่ายวิจัยการศึกษา

4.1.3 กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายวิจัยทางการศึกษาระดับประเทศและในระดับศูนย์แม่ข่าย 12 แม่ข่าย

4.1.4 การวางระบบฐานข้อมูลและการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล โดยมีสถาบันอุดมศึกษา 12 แห่ง ที่เป็นแม่ข่ายวิจัยการศึกษากำกับดูแลการดำเนินงานของสมาชิกเครือข่ายวิจัยการศึกษา

4.2 สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา 12 แม่ข่าย ประชาสัมพันธ์โครงการสู่กลุ่มเป้าหมาย(สมาชิกเครือข่ายวิจัยการศึกษา) เพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายวิจัยการศึกษาปี 2554

4.3 สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา 12 แม่ข่าย แต่ละแม่ข่ายรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการวิจัยและผลงานวิจัยของสมาชิกเครือข่ายฯ ปี 2550-2554 เพื่อจัดทำฐานข้อมูล Baseline สำหรับเตรียมการพัฒนาปี 2555-2558

4.4 รวบรวมข้อมูลจากการประชุมของสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่ายวิจัยการศึกษา

4.5 นำสรุปจากการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย 12 แม่ข่าย มาสังเคราะห์และจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ

4.6 สรุปผลการดำเนินงานโครงการ